

Pouk, ki navduši

Spoznavanje okolja v 1. razredu – od konkretne dejavnosti do podpore e-gradiv in IKT tehnologije

Martina Križman Tavčar
Osnovna šola
dr. Bogomirja Magajne
Divača

Povzetek: V opisanem primeru izvedbe učne ure sem predstavila, kako lahko učitelj na zanimiv in dinamičen način preko različnih konkretnih dejavnosti ob podpori e-gradiv v različnih fazah učnega procesa pripelje učence na igriv način do realizacije zastavljenih ciljev in obenem dobi sprotno povratno informacijo o znanju in razumevanju učne snovi. **Ključne besede:** motivacijska zgodba, konkretna dejavnost, razvrščanje, utemeljevanje, preverjanje, e-gradivo, računalnik. **Environmental Education in 1st Grade – from Actual Activities to Support of e-Materials and ICT Technology. Abstract:** The described example of a lesson presents how a teacher can lead pupils towards the realization of the set objectives in a playful, interesting and dynamic way using various actual activities, supported by e-materials at various stages of the learning process; simultaneously the teacher gets feedback on the knowledge and understanding of the subject matter. **Key words:** motivational story, actual activity, classifying, substantiating, testing, e-material, computer.

Načrtovanje dela

Pri načrtovanju dela sem se odločila, da bom učencem v uvodnem delu zastavila problemsko situacijo s pomočjo motivacijske zgodbe. Nato se bomo lotili reševanja problema. Izhajala bom iz konkretne dejavnosti, s katero se učenci srečujejo vsak dan v šoli in doma, tj. ločevanje odpadkov. Sledilo bo razvrščanje odpadkov v za to pripravljene škatle. V nadaljevanju učne ure bom učencem s pomočjo e-gradiv prikazala, kateri odpadki sodijo v posamezni zabojnik. Po obravnavi učne snovi bo sledilo preverjanje ob konkretni dejavnosti. Učenci bodo preverili, ali so vse odpadke pravilno razvrstili in pripravili za odstranitev. V zaključnem delu učne ure pa bo vsak učenec pri svojem računalniku individualno razvrščal odpadke v ustrezne zabojnike in tako utrdil usvojeno znanje.

PREDMET: Spoznavanje okolja

RAZRED: 1.

UČNA TEMA: Okoljska vzgoja

UČNA ENOTA: Ločevanje odpadkov

UČNE OBLIKE: frontalna, individualna, skupinska

UČNE METODE: metoda pripovedovanja, razlaga,

razgovor, delo z računalnikom, demonstracija,

metoda branja, metoda praktičnih del

UČILA IN UČNI PRIPOMOČKI: računalniki, e-gra-

diva v ppt-obliki, embalaže različnih odpadkov,

škatle, projektor, fotoaparati

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI:

Učenci znajo opisati, kako sami dejavno prispevajo k varovanju in ohranjanju okolja.

Učenci znajo razložiti, kaj je okolju prijazno in kaj škodljivo ravnanje.

Učenci znajo razvrstiti odpadke glede na njihovo vrsto.

Učenci razvijajo spoštljiv odnos do narave.

MEDPREDMETNE POVEZAVE

MATEMATIKA: Učenci razvrščajo predmete glede na dano lastnost.

Potek učne ure

Uvodni del

V uvodnem delu učne ure sem učencem za motivacijo pripovedovala zgodbo, ki sem si jo izmislila in jim je bila po vsebini precej blizu.

Uvodna zgodba govori o sosedu Jaki, ki je zelo živahen deček, zato se mu v šoli večkrat zgodi, da posluša, pa ničesar ne sliši, ker je z mislimi čisto drugje. Tako se je zgodilo tudi tokrat. Učiteljica je pri učni uri razlagala o ločenem zbiranju odpadkov in učencem za domačo nalogo naročila, naj doma določijo prostor za ločeno zbiranje odpadkov in teden dni različne odpadke ločujejo v različne škatle. Pri Jaki doma pa so kot dotlej vse odpadke metali v eno vrečo in jo, ko je bila polna, izpraznili v zabojnik pred hišo. Po enem tednu so učenci morali poročati, kako so opravili nalogo. Jaka je le začudeno gledal, ker naloge ni opravil. Učiteljica ga je okarala in mu naročila, naj to naredi do naslednje ure spoznavanja okolja. Jaka si je zelo želel, da bi mu kdo priskočil na pomoč, da bi delo prej opravil. Zaupal mi je svojo stisko in me prosil, če mu lahko učenci pomagajo pri ločevanju odpadkov.

Učenci so Jaki z veseljem priskočili na pomoč.

Glavni del

Povabila sem učence v krog in stresla »Jakčevo« vrečo z odpadki na sredino kroga. Vsi odpadki so bili prej očiščeni, da so učenci lahko varno rokovali z njimi.

Pogovorili smo se, če so pri Jaki doma pravilno ravnali, da so vse smeti metali v eno skupno vrečo, in zakaj ne.

Nadaljevala sem z razgovorom o pomenu ločevanja odpadkov. Učencem sem zastavila nekaj ključnih vprašanj.

Zakaj je pomembno, da ločujemo odpadke?

Kako pa vi ravnate z odpadki? Jih ločujete?

Pred učence sem postavila škatle za ločeno zbiranje odpadkov, ki sem jih sama izdelala. Vsak

učenec je vzel odpadek, povedal, iz katere snovi je narejen, in ga razvrstil v eno od škatel. Učenci so svoje odločitve sproti utemeljevali:

- »Imam prazen kozarec, narejen je iz stekla, zato ga bom odvrigel v škatlo, kjer je prilepljen napis steklo.« (Tigran, 7 let)
- »Vzela sem igračko, narejena je iz plastike, zato jo bom odvrigla v škatlo z napisom plastična embalaža.« (Nina, 7 let)

Slika 1: Razvrščanje odpadkov

Po dejavnosti so predlagali, kaj naj Jaka naslednjič naredi, ko bodo škatle spet polne, in kam naj jih odnese.

Razlagali so tudi, kako sami dejavno prispevajo k varovanju in ohranjanju okolja ter kako ravnajo z odpadki. Vsi učenci so povedali, da odpadke redno ločujejo, v šoli sta to papir in plastična embalaža, doma pa tudi ostale odpadke. Najbolj navdušeno so pripovedovali o tem, kako bodo njihove poškodovane igrače in razbite kozarce spet predelali v nove uporabne predmete in koliko manj dreves je potrebno posekati, če lahko star odvržen papir spet predelajo v uporabnega.

Sledil je praktični prikaz, kako primerno pripravimo odpadek za odstranitev.

Razlagali so, da se jim je že večkrat zgodilo, da so prijeli v roko odpadek (npr. prazen tetrapak), pa niso vedeli, v kateri zabojnik naj ga odvržejo.

Za lažje razumevanje in večjo nazornost učne snovi sem pripravila in predvajala power pointovo predstavitev, podkrepljeno s slikovnim gradivom, katere odpadke sprejme posamezen zabojnik.

Učenci so na platnu zagledali zabojnik in povedali, kaj vse bi vanj odvrigli. S pomočjo sličic, ki so se jim prikazale, pa so dobili povratno informacijo, če so na kaj pozabili ali če je bilo njihovo razmišljanje glede ločenega zbiranja odpadkov pravilno.

Preverjanje ob konkretni dejavnosti

Po obravnavi učne snovi so učenci ponovno stopili k škatlam z odpadki in preverili, če so v začetku ure vse prav razvrstili in pravilno pripravili odpadke za odstranitev. Popravili so, kar je bilo potrebno.

Zaključni del

V zaključnem delu pa sem preverjala doseganje ciljev še s pomočjo lastno izdelanega animiranega e-gradiva v ppt-obliki.

Če učence klikne na pravilno rešitev, je nagrajen z aplavzom in prikaže se mu nova naloga.

Slika 2: Ekranska slika

Sledilo je individualno delo učencev. Učenci so vsak pri svojem računalniku razvrščali odpadke v ustrezne zabojnike. Če so odpadke pravilno razvrstili, so bili nagrajeni z aplavzom, ki je del elektronske aplikacije. Ta dejavnost jim je bila še posebej všeč, zato so jo večkrat ponovili in tako utrjevali usvojeno znanje. Jaz pa sem s tem hitrim preverjanjem dobila takojšnjo povratno informacijo o znanju in razumevanju učne snovi.

Slika 3: Učenka razvršča odpadke v ustrezne zabojnike.

Evalvacija

Učna ura je bila načrtovana zelo razgibano, saj so šestletniki zmožni krajše koncentracije. Vse dejavnosti, ki sem jih načrtovala, sem tudi izvedla. Delo v razredu je potekalo sproščeno, učenci pa so bili motivirani za delo. Še posebej jim je bilo všeč, da so lahko sami sedli za računalnik in preverili svoje znanje ter bili za vsako pravilno rešitev nagrajeni z računalniškim aplavzom. Povedali so, da si takšnih dejavnosti še želijo. Načrtovane cilje sem realizirala. Priznati moram, da so učenci o tej temi že veliko vedeli in vsi naenkrat želeli povedati, kako sami prispevajo k varovanju in ohranjanju okolja. Že takoj po uvodni zgodbi so se oglasili in kritično presodili, da pri Jaki doma niso prav ravnali, da je takšno ravnanje okolju škodljivo, ter opisali, kaj je okolju prijazno. Pri razvrščanju odpadkov niso imeli nikakršnih težav, vse odpadke so pravilno razvrstili, razen praznega tetrapaka. Odvrkli so ga v škatlo za papir. Odpadke so razvrstili ne, da bi jih ustrezno pripravili za odstranitev. Po obravnavi učne snovi in praktičnem prikazu so učenci ponovno stopili k škatlam, sami ugotovili, kje so napačno ravnali, in svoja dejanja popravili. Uporabljene metode dela v opisani učni uri so bile pogovor, pripovedovanje, demonstracija, razlaga, delo z računalnikom in metoda praktičnih del. Pri oblikah dela pa je največji delež pripadal skupinskemu delu, uporabljena pa sta bila tudi individualno in frontalno delo. ■

Viri in literatura

1. Hergan, I., Kolar, M., Kovač, T. (2008). *DOTIK OKOLJA 1, delovni zvezek za spoznavanje okolja v 1. razredu osnovne šole, 2. del*. Ljubljana, Mladinska knjiga.
2. Hergan, I., Kovač, T., Rot Vrhovec, A. (2009). *DOTIK OKOLJA 1, učbenik za spoznavanje okolja v 1. razredu osnovne šole*. Ljubljana, Mladinska knjiga.
3. Učni načrt, spoznavanje okolja. (2011). Ljubljana, Zavod RS za šolstvo.